

Kloosterkerk, 23 april 2023
Johannes 21,1-19 – ds. Rienk Lanooy

Gebed om ontferming

O God,
soms moeten we zoveel
om te beginnen
van onszelf
overal lijstjes
van wat nog gedaan
moet worden
er is dat stemmetje
in ons
dat zegt
dat het nog niet klaar is.
We houden
zoveel ballen
in de lucht
bang om te falen
bevreesd voor de stilte
beducht om onszelf
tegen te komen,
en daarom bidden wij U:
Heer, ontferm U...

Soms moeten we zoveel
we willen gezien
en erkend worden
in ons kunnen
onze capaciteiten
onze potentie
onze zwakke plekken
verbergen we
onze mislukkingen
mogen niet meer
zo heten.
We zouden wel
anders willen
maar weten niet goed
hoe
bang om die ander
kwijt te raken
en alleen te staan
en daarom bidden wij U:
Heer, ontferm U...

Soms vraagt de aarde zoveel
dat het ons verlamt:
waar moeten we
in vredesnaam beginnen?
Machteloos
kunnen we ons voelen
en van de weeromstuit
kan het gebeuren
dat we Gods water
over Gods akker laten lopen.
Wees
– als iemand, dan toch Gij –
de roepende
in onze woestijn
dat uw woord
uw licht
ons bemoedigen
en ons doen opstaan
ten leven
daarom bidden wij U:
Heer, ontferm U...

Preek

Waarom doen wij wat we doen? Wat zijn onze drijfveren? Waarom gaat de sporter tot het uiterste, waarom lopen we graag hetzelfde rondje, waarom besloot je vanmorgen naar de Kloosterkerk te gaan? Waarom doen wij wat we doen?

Ik moest aan die vraag denken bij het verhaal van de vissers die weer gaan vissen, Simon Petrus voorop. Waarom doen ze dat, zo kort na de opstanding van hun leidsman? Wat is hun drijfveer? Weten doen we dat niet, alleen dit: dat Johannes Petrus in de mond legt: *Ik ga vissen* en hij de anderen laat reageren met *Wij gaan met je mee*. En zo gaan ze, met z'n zevenen, 's nachts het water op. Maar waarom? Komt die oproep voort uit teleurstelling? Je moet toch wat, nu het er op lijkt dat er geen reden is om aan te nemen dat het nog iets gaat worden met dat Koningschap van God. Het was een mooie tijd met Jezus, maar uiteindelijk heeft het niets opgeleverd dan herinneringen aan een voorgoed begonnen dat een vroegtijdige dood gestorven is. En zo vallen ze terug op hun oude vak. Je moet wat als je hooggestemde verwachtingen niet zijn uitgekomen.

Zo kan het gaan in een mensenleven en er zal hier toch ook wel iemand zijn die denkt: ja, zo is het mij ook vergaan. Ooit had ik grootse idealen, leefde ik een geïnspireerd leven, met vertrouwen in een betere toekomst, maar met het verstrijken van de jaren zijn die idealen meer en meer verbleekt. Het leven is niet geworden wat ik er van verwacht had. Net zoals we collectief aan het begin van de coronaperiode

zeiden, dachten, hoopten: hierna gaan we het allemaal anders doen. Net zoals we dachten dat internet ons dichter bij elkaar zou brengen, de wereld tot een dorp vol verbinding zou maken. Hooggestemde verwachtingen waren er, maar het liep anders.

Zegt Petrus daarom: *Ik ga vissen* en zeggen de andere zes *Wij gaan met je mee?* Je moet wat: een ervaring rijker, maar een illusie armer?

Je kunt dit verhaal van 'business as usual' niettemin ook anders verstaan. Niet zo, dat de vrienden van Jezus in arren moede maar weer gaan vissen, maar dat Johannes wil vertellen dat het juist de bedoeling is dat het gewone leven weer wordt opgepakt. Vissers moeten vissen. Met Pasen worden wij niet wakker in een nieuwe wereld, waarin alles anders is, maar worden we geroepen op te staan in de wereld zoals-ie is, met zijn schoonheid en zijn falen, zijn progressie en stagnatie. Met Pasen bevinden we ons niet in een 'heile Welt', zijn we niet als Alice in Wonderland, eerder als Alice in een niet heel Bijzonderland.

Petrus en zijn makkers gaan vissen precies om dezelfde reden die wij hebben als we op derde paasdag ons gewone leven weer oppakken: je kunt nog zo verheven over de opstanding spreken, zingen, denken, uiteindelijk moet ze geleefd worden in het gewone leven; als ergens, dan zal dáár moeten blijken dat de Heer is verrezen. En dan blijkt in het verhaal al spoedig dat dat nog geen uitgemaakte zaak is. Er klinken immers geen halleluja's daar in de nacht op de zee, eerder is er geklaag en gefoeter, want het net blijft leeg. Nu ja, voor wie enigszins vertrouwd is met het Bijbelse jargon zal dat geen verrassing zijn. Nacht en zee, die twee woorden staan voor een wereld waar God niet aan het woord is gekomen. De bijbel begint er mee. Duisternis lag over de oervloed. Niet verwonderlijk dus dat die vissers daar op hún oervloed na een nacht lang zwoegen nog steeds met lege handen staan. Woest en ledig. Het is niet gelukt. Met al hun vissersvaardigheden hebben ze gefaald; het wordt niets meer, of toch...?

Ja, kan het nog wat worden en hoe dan? Ik las een artikel over hoe falen tegenwoordig zo heel anders geframed wordt: het mag in onze prestatie maatschappij immers geen mislukking meer heten, maar het is een leermoment geworden, een noodzakelijke stap naar succes. En natuurlijk leer je als kind dingen door te durven falen: fietsen, schaatsen, optreden, toetsen maken; door te oefenen, door om te vallen, letterlijk of figuurlijk, leer je hoe het moet. Maar je leert dan, als het goed is, ook dat er dingen zijn die uiteindelijk misschien niet lukken; dat er in het leven dingen zijn die werkelijk misgaan en nergens toe doen; dat er ook gebeurtenissen zijn waar je niet per se beter uitkomt. Er wordt geleden, er wordt gefaald, en dat zijn niet altijd bouwstenen, waar iets mooiers uit ontspruit. Soms is het wat het is: mislukt, pijn, verdriet, niet voor je weggelegd, einde verhaal, een punt, geen komma.

Het leven is immers niet altijd een project waar aan te sleutelen valt, een kunstwerk dat tegen elke verdrukking in maar doorgroeit in schoonheid, een groeiproces waarin alles meewerkt aan een spetterend eindresultaat. Soms lukt het niet, faal je, als een dichter zonder woorden, als een musicus zonder klanken, als een visser zonder vis.

Soms is het nacht, ben je alleen, en staat alles op losse schroeven. En dan vertelt Johannes niet dat dat een noodzakelijke bouwsteen is tot jouw persoonlijke succes, maar dan vertelt hij dat er iemand is die je ziet, in je mislukking, dat je niet alleen bent, dat bestaan eerst betekent dat je gezien wordt, niet als project hoe je zou kunnen zijn, of zou moeten zijn, maar zoals je bent.

En zo – aldus Johannes, maar wie goed luistert hoort er Genesis 1 in meeklinken – komt er bij het kriecken van de morgen iemand aan het woord. Hij staat daar aan de oever van de zee op vaste grond. Want dat is waar de schepping mee begint: met een woord, met licht en vaste grond. Hier gaat iets nieuws beginnen. Maar de vrienden van Jezus zijn als Maria van Magdala die hen is voorgedaan: zij weten niet dat het Jezus is, en dat is natuurlijk niet omdat het buiten nog donker is, maar omdat het zo moeilijk te vatten én te aanvaarden is dat er in dat onvaste, donkere, zwijgende universum, soms ook van je eigen bestaan, iemand je roept, dat je nodig bent, gezien, in beeld: *Heb jullie iets te eten voor me?*

Esse est percipi – Bestaan betekent waargenomen worden, schreef George Berkeley in een filosofisch betoog over het bestaan van de materie. Daar is van alles van vinden, maar in sociaal opzicht zit er veel waarheid in: dat je pas echt mens wordt, op het moment dat je gezien wordt, als iemand je roept, als je nodig bent, als er een beroep op je wordt gedaan. Mensen die gedwongen buiten het arbeidsproces staan, of het gevoel hebben dat ze niets/weinig meer bijdragen aan de maatschappij kunnen dat ook wel zeggen: het ergste is dat niemand je nodig heeft, dat je overbodig lijkt te zijn, niet meer in tel. Bestaan betekent gezien worden. En dat gebeurt nu met de vrienden van Jezus. Zij worden gezien. En dan zul je altijd zien: nu hebben ze een klant, maar nu hebben ze geen vis. Vissers met een falend visbeleid, zijn het. Ook het aloude leven op het water is geen succes. Ze moeten de klant aan de wal een 'nee' verkopen. Maar dan blijkt: deze klant is koning, en hij spreekt opnieuw, met koninklijk gezag: Gooi het over een andere boeg, *gooi het net aan stuurboord uit* en jullie zullen vinden. Ze worden gezien, met al hun falen, en geroepen om het anders te doen. En ze doen het met dezelfde vaardigheden die ze al hadden, in dezelfde wereld waarin ze eerder visser waren. En dan is er vis in overvloed. Met een kort en krachtig *Komt en eet* (Joh 21,12) nodigt Jezus zijn vrienden uit en zij delen brood en vis.

U hoort wel: het zijn niet de discipelen Jezus uitnodigen, alsof hij even weggeweest is en nu weer mee mag doen – 'fijn dat u er weer bent!'. Het is precies andersom: Jezus nodigt uit. En dat is niet zomaar. Immers, niet Jezus had zijn vrienden verlaten, maar zij hadden hem in de steek gelaten. Toen de grond al te heet onder hun voeten was geworden, zijn ze gevluht, hebben ze hem verraden. De vrouwen volgden hem, maar zij faalden opzichtig. Zij zijn weggegaan en dus zorgen niet zij voor de continuïteit in het verhaal, maar dat doet de Eeuwige zelf.

Met Pasen begint het niet bij de discipelen, bij hun herinneringen, hun volharding om het werk van Jezus voort te willen zetten, bij hun liefde voor hun Heer, maar eerder andersom. Zij zien Jezus niet, maar zij worden gezien. Zij roepen niet aan de oever, maar zij worden geroepen, en wij met hen: weg uit de nacht en weg van het water,

terug de wereld in van licht en vaste grond. Want het is niet zo dat je leven met alles wat daarin niet zo goed lukt, om die reden zinloos is – en het is ook niet zo is dat je falen en mislukken altijd ten dienste staan van je persoonlijke progressie, want soms is het leven echt niet meer dan het is. Maar in dat alles, in dat soms zo onvaste, faalangstige bestaan, is er dat verhaal van een mens aan de oever die je ziet en die erbij is, die je moed geeft om het over een andere boeg te gooien en op te staan, die geen andere Paaswens heeft dan om je vaste grond onder de voeten en licht in je ogen te geven. Daarom zingen wij zo, in de hoop dat het waar wordt:

Zing nu de Heer! Hij zag ons aan
maakte de nacht tot morgen.
Hij die ons riep in 's Vaders naam,
heeft ons bevrijd van zorgen.

Gebeden, stil gebed en onze vader

Wij danken u trouwe God voor deze dag voor de mensen die we hier vandaag ontmoeten met wie we het vertrouwen delen dat we leven van gezien worden door elkaar en door U. En daarom bidden we voor wie zich niet gezien voelen: die het moeilijk vinden om anderen toe te laten in hun leefwereld die van zichzelf denken dat ze niet al te veel voorstellen die gefaald hebben en zoeken hoe ze in het reine komen met zichzelf en de ander.	in deze stad die moeite hebben met overleven: die gebrek hebben aan geld en goed die een netwerk ontberen om op terug te vallen die ogenschijnlijk succesvol zijn maar aan hun leven toch geen richting weten te geven die de prestatiedruk niet aan kunnen en de wanhoop nabij zijn. Dat er plaatsen zijn dat deze kerk zo'n plaats is waar mensen kunnen schuilen en zich als is het voor even thuisvoelen en gezien worden.	op een uitslag soms moeten hopen tegen beter weten in herstellen van een operatie en we noemen vandaag in het bijzonder... Voor wie verdrietig zijn door de dood van een dierbaar mens bidden wij en noemen... Zie hen allen aan in hun verdriet en in hun herinneringen. En we gedenken voor uw aangezicht... die ons ontvallen is. Wees met allen die haar missen draag hen op de vleugels van uw erbarmen. En in de stilte van ons hart noemen we wie of wat ons persoonlijk het meeste bezig houdt...
Wij bidden voor al die mensen	Wij bidden voor wie ziek zijn in spanning wachten	

Wanneer u vaker inspiratie ontleent aan de preken en gebeden die klinken in de Kloosterkerk, stellen wij u voor om een gift over te maken op NL 29 INGB 0000 0585 71 ten name van Stichting Kloosterkerk.

U steunt ons werk ermee!